

Αγροπεριβαλλοντικά Μέτρα

*Ευκαιρίες για ανάπτυξη με ταυτόχρονη ανάγκη για
περιβαλλοντική προστασία*

*Dr Ιωάννης Κ. Καλαβρουζιώτης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστήμιο Δυτικής Ελλάδας*

Γεωργία και Περιβάλλον

- Η γεωργία καταλαμβάνει το 40% της επιφάνειας της γης και ασκεί σημαντική επίδραση στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους (νερό, έδαφος, βιοποικιλότητα, κλπ).
- Με σκοπό τον περιορισμό των αρνητικών επιδράσεων της γεωργίας στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους, τα διάφορα κράτη υιοθετούν πολιτικές μεταξύ των οποίων και τα **Αγροπεριβαλλοντικά Μέτρα**

Αγροπεριβαλλοντικά μέτρα

- Περιλαμβάνουν υποχρεωτικές συμμορφώσεις των παραγωγών, οικονομικά εργαλεία και συμβουλευτικά μέτρα.
- Ο στόχος είναι απλός και κοινός για όλες τις χώρες: οι αγρότες ενισχύονται για να τροποποιήσουν τον τρόπο παραγωγής τους (φυτική ή ζωική παραγωγή) με σκοπό να προστατεύσουν και να διατηρήσουν το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους. **Οι αγρότες παρέχουν στο κοινωνικό σύνολο Περιβαλλοντικές Υπηρεσίες.**
- Τα αγροπεριβαλλοντικά μέτρα πρέπει να χαρακτηρίζονται από **ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ** (περιβαλλοντική και οικονομική) και από **ΕΥΚΟΛΙΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ** (αποδοχή από αγρότες, αποδοχή από κοινό, ικανότητα διαχείρισης των μέτρων από τους υπάρχοντες φορείς, κλπ)

Προτάσεις.....(1/11)

- Περιορισμός Χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων και διαχείρισης κενών συσκευασιών.
 - Τοποθέτηση κάδων σε αγροτικές περιοχές της Ελλάδας με σκοπό την συλλογή των κενών συσκευασιών φυτοφαρμάκων και την περαιτέρω διαχείριση τους – ανακύκλωση. *Φορέας υλοποίησης ΔΗΜΟΙ ή ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.*
 - Ενίσχυση του προγράμματος γεωργικών προειδοποιήσεων του ΥΠΑΑΤ με σκοπό να γίνει καθολικό και αξιόπιστο, έτσι οι παραγωγοί μας θα ψεκάζουν μόνο όταν πρέπει επιτυγχάνοντας την ελαχιστοποίηση χρήσης φυτοφαρμάκων. *Φορέας υλοποίησης ΥΠΑΑΤ και ΔΑΟΚ.*
 - Εκπαίδευση γεωπόνων και αγροτών στην ελαχιστοποίηση χρήσης φυτοφαρμάκων. *Φορέας υλοποίησης ΥΠΑΑΤ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ, ΜΦΙ, ΕΘΙΑΓΕ*

Παράδειγμα 1ο

- Η διαχείριση των κενών συσκευασιών σε Πολιτείες των ΗΠΑ

WHAT HAPPENS TO THE CONTAINERS?

Clean, rinsed containers taken to collection sites are visually inspected by trained personnel before they can be accepted. Only plastic HDPE (#2) containers are accepted. They are then granulated on-site or crushed into bales for transport to processing sites, where they are ground into flakes and delivered to downstream recyclers. Recycled plastic from empty pesticide containers can be used for:

- Fence posts
- Landscape timbers
- Pallets
- "New" pesticide containers
- Drainage tiles
- Marine pilings
- Speed bumps
- Railroad ties
- Energy recovery
- Hazardous waste drums
- Sound barriers
- Construction site mats

Ag Container
Recycling Council

Προτάσεις.....(2/11)

- Πρόγραμμα Εξορθολογισμού χρήσης λιπασμάτων και Αύξησης Οργανικής Ουσίας Ελληνικών εδαφών.
 - Δημιουργία οδηγών λίπανσης καλλιεργειών ανά Νομό και για τις πιο απαιτητικές καλλιέργειες. *Φορέας υλοποίησης ΥΠΑΑΤ, Πανεπιστήμια, ΔΑΟΚ.*
 - Επιδότηση κόστους ανάλυσης εδάφους και φυλλοδιαγνωστικής για να αποτελέσει κίνητρο για τον παραγωγό.
 - Επιδότηση αγοράς (κάλυψη της διαφοράς με τα συμβατικά λιπάσματα) λιπασμάτων που περιέχουν παρεμποδιστές νιτροποίησης.
 - Δημιουργία ψηφιοποιημένων εδαφολογικών χαρτών για κάθε νομό και ανάρτηση τους στο δίκτυο για χρήση από τους γεωπόνους και παραγωγούς. *Φορέας υλοποίησης Πανεπιστήμια, Εθιαγε*
 - Πρόγραμμα για την χρήση της λυματολάσπης βιολογικών καθαρισμών σε εδάφη σύμφωνα με εγχειρίδιο ΥΠΑΑΤ. *Φορέας υλοποίησης αγρότες υπό την καθοδήγηση των Πανεπιστημίων.*
 - Πρόγραμμα προστασίας από την νιτρορύπανση. *Όπως ισχύει.*

Παράδειγμα 2ο

- Η χρήση της λυματολάσπης για την αύξηση της οργανικής ουσίας του εδάφους και ως λίπασμα

Προτάσεις.....(3/11)

- Πρόγραμμα επιδότησης για την βελτίωση ενεργειακού αποτυπώματος (υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών) αγροτικών κτηρίων, εκμεταλλεύσεων και βιομηχανιών (π.χ ελαιοτριβείων)
 - Φωτοβολταϊκά (π.χ σε αποθήκες και στάβλους)
 - Βιοαέριο (από τα απόβλητα εκμεταλλεύσεων ζωικής παραγωγής)
 - γεωθερμία,
 - Βιομάζα (πχ χρήση pellets για την θέρμανση θερμοκηπίων)
 - Υβριδικά συστήματα, κλπ.

Παράδειγμα 3ο

- Φωτοβολταϊκά σε αγροτικές αποθήκες και στάβλους

Προτάσεις.....(4/11)

- Σε ελαιοκομικούς νομούς της χώρας επιδότηση ελαιοτριβείων για την υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων.

Προτάσεις.....(5/11)

- Προγράμματα βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Όπως ισχύουν με βελτίωση πιθανόν στο ότι η επιδότηση πρέπει να δίνεται στο παραγόμενο προϊόν.
- Πρόγραμμα Εκτατικοποίησης Κτηνοτροφίας. Όπως ισχύει.
- Αγρανάπαυση – αμειψισπορές.
- Σπάνιες φυλές. Όπως ισχύει.
- Εγχώριες ποικιλίες
 - Ενίσχυση των αγροτών για την σποροπαραγωγή και καλλιέργεια ντόπιων ποικιλιών.

Προτάσεις.....(6/11)

- Πρόγραμμα διαχείρισης βοσκοτόπων και δημιουργίας κτηνοτροφικών πάρκων
 - Μελέτες διαχείρισης βοσκοτόπων, μία για κάθε νομό της χώρας. *Φορέας υλοποίησης Πανεπιστήμια και ΥΠΑΑΤ.*
 - Έργα βελτίωσης της χρήσης των βοσκοτόπων.
 - Σκοπός αυτών είναι η παρεμπόδιση της υποβάθμισης και ερημοποίησης των βοσκοτόπων. Η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας των βοσκοτόπων με στόχο την μείωση του κόστους διατροφής των ζώων, τον περιορισμό χρήσης της γεωργικής γης για καλλιέργεια ζωοτροφών και αποδέσμευση της για την παραγωγή προϊόντων για τον άνθρωπο.

Κτηνοτροφικά Πάρκα

- Ως **Κτηνοτροφικό Πάρκο** ορίζεται μία περιοχή κτηνοτροφικής ζώνης, για την οποία έχει γίνει χωροταξική μελέτη οργάνωσής της. Η χωροταξική αυτή μελέτη προβλέπει τη δημιουργία της απαραίτητης **υποδομής** και την οριοθέτηση **ορισμένου αριθμού κτηνοτροφικών εκτάσεων-οικοπέδων**, στα οποία μπορούν να εγκατασταθούν κτηνοτροφικές μονάδες. Το είδος των ζώων που δύνανται να σταβλιστούν στο κτηνοτροφικό πάρκο και η πυκνότητα τους πρέπει να προσδιορίζεται με τη χωροταξική μελέτη.

Κτηνοτροφικά Πάρκα

- Οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία κτηνοτροφικού πάρκου και ένταξή του σε πρόγραμμα χρηματοδότησης συνοψίζονται κυρίως στα ακόλουθα. α) Σύσταση Φορέα που θα δημιουργήσει και θα λειτουργεί το πάρκο. β) Συμμετοχή ικανού αριθμού κτηνοτρόφων που επιθυμούν τη συμμετοχή τους στο πάρκο. γ) Δικαιούχοι είναι ΟΤΑ α' και β' βαθμού που οργανώνουν κοινόχρηστη υποδομή (κατάλληλη έκταση, οδική πρόσβαση, δίκτυα ύδρευσης, ηλεκτρισμού, διαχείριση αποβλήτων κ.ά) στην οποία εγκαθίστανται οι ενδιαφερόμενες κτηνοτροφικές μονάδες. δ) Διαθέσιμη κατάλληλη έκταση. ε) Ιδιοκτησία της έκτασης στους δικαιούχους στ) Υποχρεωτική διατήρηση της λειτουργίας του χώρου για τουλάχιστον 10 χρόνια.

Προτάσεις.....(7/11)

- Προώθηση της δημιουργίας παραδοσιακών αγροκτημάτων πλησίον ξενοδοχείων σε τουριστικές περιοχές της χώρα με σκοπό την διασύνδεση και προώθηση τουριστικού και αγροτικού προϊόντος της χώρας και την μείωση κατανάλωσης συμβατικών καυσίμων κατά τις μεταφορές.
- Πρόγραμμα διατροφικής επάρκειας των νησιών μας.

Προτάσεις.....(8/11)

- Επαναχρησιμοποίηση ιλύος και επεξεργασμένων υγρών λυμάτων σε γήπεδα γκολφ τουριστικών περιοχών.
- Επαναχρησιμοποίηση αστικών λυμάτων για άρδευση γεωργικών εκτάσεων. Δημιουργία τουλάχιστον ΕΠΤΑ τέτοιων πιλοτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα (από ένα σε κάθε αποκεντρωμένη περιφέρεια).
- Προγράμματα εξοικονόμησης νερού.
 - Επιδότηση δημιουργίας οικιακών ταμιευτήρων (στέρνες) για την συλλογή βρόχινου νερού (κυρίως νησιά Αιγαίου),
 - Υιοθέτηση συστημάτων άρδευσης με σταγόνα
 - Καλλιέργεια μη υδροβόρων καλλιεργειών

Προτάσεις.....(9/11)

- Επιδότηση αστών για την εγκατάσταση τους σε περιοχές που απειλούνται με εγκατάλειψη.
- Προώθηση μελισσοκομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της βιοποικιλότητας (επικοινωνιαστής και ενίσχυση εγχώρια μελισσοχλωρίδας).
- Δημιουργία Εθνικού Προτύπου – Σήματος παραγωγής σε περιοχές Natura 2000
- Επιδότηση παραγωγών για την τήρηση του προτύπου Natura 2000.
- Επιδότηση εκμεταλλεύσεων ζωικής παραγωγής για την διαχείριση των αποβλήτων τους με στόχο τον περιορισμό των ρυπαντικών φορτίων.

Προτάσεις.....(10/11)

- Προστασία εδαφών από διάβρωση.
 - Αναβαθμίδες
 - Μετατροπή εκτάσεων που καλλιεργούνται με φυτά μεγάλης καλλιέργειας σε οπωρώνες
 - Σπορά φυτών μέσα σε οπωρώνες το χειμώνα για υπάρχει κάλυψη του εδάφους.
 - Χρήση κατάλληλων μηχανημάτων για την κατεργασία του εδάφους
 - Υιοθέτηση τεχνικών *no tillage*
- Διατήρηση αγροτικού τοπίου ιδιαίτερου κάλους (π.χ ανεμοφράκτες, αναβαθμίδες).
- Δημιουργία οδηγών καλλιεργητή για κάθε σημαντική καλλιέργεια της Ελλάδας με έμφαση τις εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικών πρακτικών.

Προτάσεις.....(11/11)

- Επιδότηση Εταιρειών Τροφίμων για την υιοθέτηση πρακτικών AgriEnv - Food Policy.
- Διατήρηση Άγριας ζωής και Ποικιλότητας.
- Προώθηση δημιουργίας Polyculture Systems
- Παραγωγή ενέργειας από Βιομάζα
- Παραγωγή ενέργειας από Βιοαέριο